

Povodom smrti prof. dr. sc. Kajetan Blečića

Suzana Janković

Zavod za javno zdravstvo Županije primorsko-goranske

Prije dva dana saznali smo tužnu vijest da nas je napustio naš dragi profesor Kajetan Blečić, istaknuti javno zdravstveni radnik, dugogodišnji direktor Doma narodnog zdravlja i ravnatelj Zavoda za zaštitu zdravlja u Rijeci te profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Sav svoj život posvetio je unapređenju struke, odgoju mladih kadrova i čuvanju i unapređenju zdravlja svakog čovjeka bez obzira na njegov svjetonazor, naciju, boju kože, socijalni status ili položaj na društvenoj ljestvici. Od diplomiranja pa do danas prof. dr. Kajetan Blečić aktivno sudjeluje u organizaciji javno zdravstvene službe u našoj zemlji a posebno na području Rijeke i riječke regije. Poznat zbog svojih organizacijskih i rukovodećih sposobnosti, stalno se borio za primjenu novih principa javnog zdravstva u našoj zdravstvenoj službi, te je kao takav bio viđeni član raznih odbora, komisija i savjeta u području organizacije javnog zdravstva.

Prof. dr. Kajetan Blečić rođen je u radničkoj obitelji 3. kolovoza 1917. godine na Zametu u Rijeci. Gimnaziju je završio u Sušaku, a Medicinski fakultet u Zagrebu 1941. godine. Po završetku studija radio je u bolnicama na Sušaku i Rijeci do 9. rujna 1943. godine, kada je stupio u Narodno oslobodilačku borbu. Za vrijeme rata u bolnicama je vršeci svoju liječničku dužnost aktivno sudjelovao u Narodno oslobodilačkom pokretu. U ratu je obavljao i druge dužnosti, od bolničara do zapovjednika medicinsko-sanitetskog bataljona. Svoj rad u Narodno oslobodilačkoj vojsci završio je kao vršilac dužnosti upravnika vojne bolnice u Postojni. Poslije demobilizacije imenovan je za općinskog liječnika u Kastvu, zatim za sanitetskog inspektora kotara Sušak, a od 1. siječnja 1953. za direktora Doma narodnog zdravlja, Rijeka. Na toj dužnosti je ostao do 30. lipnja 1960. godine, kada je prešao na dužnost ravnatelja Zavoda za zaštitu zdravlja Rijeka. U toj djelatnosti nalazi se do umirovljenja 1983. godine.

U toku svoje karijere prof. dr. Kajetan Blečić je 1948. završio 6-mjesečni tečaj javnog zdravstva u Školi narodnog zdravlja «Andrija Štampar» u Zagrebu i 6-mjesečni tečaj za rukovodioce Domova narodnog zdravlja. Godine 1959. završio je 2-mjesečni seminar Saveznog Zavoda za narodno zdravlje iz predmeta: Ispitivanje zdravstvenog stanja naroda, a 1960. seminar Svjetske zdravstvene organizacije o korištenju epidemioloških metoda u zdravstvenoj administraciji. 1956. godine stekao je naslov specijaliste Higijene i socijalne medicine, a 1969. obranio je svoju doktorsku disertaciju pod naslovom: «Poliomijelitis i cijepljenje na području općine Rijeka.» Kao stipendist Svjetske zdravstvene organizacije boravio je 6 mjeseci na studijskom putovanju po zapadno-evropskim zemljama, gdje je proučavao organizaciju i nastavu. Tijekom svoga rada prisustvovao je brojnim kongresima i domaćim i međunarodnim sastancima. Prof. Blečić razvio je veliku aktivnost u brojnim stručnim i političkim organizacijama naše zemlje.

Premda će o znanstveno nastavnom djelovanju prof. Blečića nešto više reći zamjenica Dekana Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci profesorica Radojčić, želim istaknuti da mu je Odlukom Znanstveno nastavnog vijeća Medicinskog fakulteta u Rijeci od 1960. godine povjerena nastava iz predmeta «Organizacija javne zdravstvene službe i socijalne medicine». Mnogi od nas, njegovih učenika sjećaju se sa kolikim je entuzijazmom, energijom i volonterskim radom prof. Blečić započeo i radio u nastavničkom zvanju. Želio je i uspio afirmirati primarnu zdravstvenu zaštitu, što u pionirskom radu i nije bilo lako. Pokazao je put nama mlađima da ćemo isto tako sa mnogo žara i truda trebati raditi u daljnjoj potrebnoj afirmaciji primarne zdravstvene zaštite i u daljnjoj edukaciji i odgoju budućih zdravstvenih kadrova.

Prof.dr. Kajetan Blečić govorio je:

«Što se tiče primjene jedinstvene medicine u praksi ona se može provesti samo kroz razvoj dispanzerskog metoda rada u primarnoj zdravstvenoj zaštiti – i daljnjim integracionim procesima između primarne, polikliničko-konzilijarne, stacionarne zdravstvene zaštite i zdravstvenog školstva. Samo tako organizirano zdravstvo moći će pružiti adekvatnu zdravstvenu zaštitu našem stanovništvu.»

Kao profesor Medicinskog fakulteta i kao osnivač i utemeljitelj predmeta «Javno zdravstvo i socijalna medicina» bio je vjeran svojim načelima boreći se da mladi liječnici i drugi zdravstveni radnici budu nositelji primjene jedinstvene medicine u praksi.

S druge strane nastojao je da u isto vrijeme ukaže na jednu osnovnu činjenicu, da medicina ni kao znanje ni kao primijenjena nauka nije jedina snaga koja određuje zdravstveno stanje stanovništva,

već da predstavlja samo jednu od karika vrlo složenog lanca, koji tu problematiku obuhvaća i određuje njenu veličinu. Naglašavao je i ukazivao na ostale pokazatelje toga zamršenog lanca, kao što je ekonomska mogućnost društva, kulturno nasljeđe, razvoj prosvjetno-odgojnih i kulturnih institucija, a sve to u okviru našeg društvenog i političkog uređenja. Iz toga proizlazi da nema dobrog zdravstvenog radnika bez obzira na njegovu pa čak i visoku medicinsku edukaciju, ako se ne infiltrira kako je to često profesor govorio, u sve pore društvenog zbivanja i poistovjeti se sa osnovnim potrebama svoga naroda kome pripada.

Nadalje, želim istaći da je prof. Blečić u cjelokupnom svom dugogodišnjem radu u izvanbolničkom javnom zdravstvu posebni značaj pridavao zdravstvenom odgoju naroda i zdravstvenom prosvjećivanju pa je stoga još 1958. godine osnovao i utemeljio «Narodni zdravstveni list», jedinstvenu zdravstvenu publikaciju za zdravstveno prosvjećivanje koja neprekidno izlazi do naših dana, a na koji smo i mi, današnji javno zdravstveni djelatnici, posebno ponosni.

Dr. Kajetan Blečić, uvijek usmjeren prema zdravlju svakog čovjeka, prvenstveno kroz preventivnu zaštitu, ostao je vjeran svojim korijenima – radništvu koje se borilo s neimaštinom i lošom javno zdravstvenom skrbi. Neumoran zagovornik javnoga zdravstva, često je oštro i kritički otvoreno isticao svoje ideje i vizije i uspijevao nametnuti socijalnu orijentaciju, suprotstavljajući se tadašnjoj liječničkoj privatnoj praksi. Bio je svijetao primjer, putokaz mnogim drugim sredinama u stvaranju uvjeta za provođenje zdravstvene zaštite, gradnjom zdravstvenih ustanova, nabavom aparata, a sve radi bolje dostupnosti zdravstvene zaštite, jednakosti i pravičnosti u ostvarivanju prava na zaštitu, očuvanje i unapređenje zdravlja – krajnjih, i danas aktualnih ciljeva javnoga zdravstva. Veliko je značenje pridavao zdravstvenom prosvjećivanju te bio stalan lučonoša i promotor zdravlja. Njegove ideje često su bile ispred vremena u kojem je aktivno djelovao. Stoga ne iznenađuje što nije uvijek bio shvaćen ili što je imao idejne protivnike.

Dr. Kajetan Blečić dao je nemjerljiv doprinos razvoju ukupnog javnog zdravstva, posebno izvanbolničke zdravstvene zaštite, osnivanjem Zavoda za zaštitu zdravlja, jedinstvene zdravstvene ustanove, čime je ostavio snažan doprinos ukupnoj javno zdravstvenoj misli i djelovanju na ovim prostorima. Naime, objedinjavajući izvanbolničko zdravstvo, funkcionalno i organizacijski, postavio je nov temelj djelovanja ustanove, usku i logičnu povezanost preventivnog i kurativnog dijela medicine, što je bila njegova ideja vodilja još od studentskih dana. Ustanova je uskoro postala uzor i primjer dobre prakse, model kvalitetno vođene zdravstvene skrbi kroz instituciju javnoga zdravstva, koju su posjećivali mnogi zdravstveni djelatnici tadašnje Jugoslavije i brojne inozemne delegacije.

Poznat kao strastven zaljubljenik u svoj rodni kraj, odbijao je primamljive ponude Svjetske zdravstvene organizacije za mjesta međunarodnog savjetnika za organizaciju javnoga zdravstva u Indiji, Kini, Somaliji. Uvijek okrenut novim spoznajama, kako sam navodi «gladan znanja», stalno se i neumorno usavršavao, ali i poticao kolege na razmjenu iskustava. Neki sadržaji i organizacijska rješenja, kao npr. laktarij-sabirnica ženskog mlijeka, patronažni rad medicinskih sestara, dispanzerski način rada za vodeće zdravstvene probleme, tuberkulozu te venerične bolesti u vrijeme neposredno nakon Drugog svjetskog rata, bili su od vitalne važnosti, a neki su se zadržali i do danas.

Zaslugom dr. Kajetana Blečića, u Zavodu za zaštitu zdravlja također su objedinjene sve tadašnje zdravstvene stanice u radnim kolektivima, nakon čega se znatno unaprijedila preventivna zdravstvena zaštita radnika. Reorganizirao je i unaprijedio zubnu zaštitu, osiguravajući veći broj zubnih liječnika, potrebnu dijagnostičku opremu te specijaliste konzilijarne zdravstvene zaštite.

Dr. Kajetan Blečić zaslužan je za izgradnju tada nove, a i danas reprezentativne zgrade Zavoda za zaštitu zdravlja, svečano otvorene i useljene 1972. godine, a koja je sjedište ustanova – sljednika, danas Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije i Doma zdravlja Primorsko-goranske županije.

Stalno ističući značenje preventive i unapređenja zdravlja, zagovarajući princip ulaganja u zdravlje, predstavljajući zdravstvo kao investiciju, a ne potrošnju, humanist iznad svega, dr. Kajetan Blečić i danas je uzor mnogima, posebno nama, njegovim učenicima.

U trajnom sjećanju zadržat ćemo njegovu veliku pojavu i ulogu u našem zdravstvu a njegovo će ime ostati trajno zapamćeno u riječkoj medicini i cjelokupnom hrvatskom javnom zdravstvu.

Neka je hvala i slava profesoru Kajetanu Blečiću.